

Місіюк Павло Віталійович,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
юридичного документознавства навчально-
наукового інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
філологічних наук, доцент **Клименченко С. Д.**

ШЛЯХИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Питання популяризації української мови вже кілька століть лишається актуальним, що зумовлено минулим України й українців. Так історично склалося, що й сьогодні це питання не втрачає своєї актуальності, незважаючи на 20-річну незалежність та закріплення за українською мовою статусу державної в Конституції України.

Про мовне питання в Україні говориться багато, державна мова часто стає предметом спекуляцій політиків, але конкретних дій та результатів популяризації української мови, на превеликий жаль, можна побачити не так багато, як хотілося б.

Найголовнішими проблемами, які потребують вирішення, є такі:

- відсутність у частини українського суспільства самоідентифікації з Україною;

- відсутність цілісного українського мовно-культурного простору, що пов'язано, зокрема, з неналежним інституційним, фінансовим та кадровим забезпеченням реалізації державної мовної політики;

- домінування іноземного (передусім російськомовного) культурного продукту в Україні;

- збереження у свідомості значної частки населення України негативних стереотипів щодо статусу і місця української мови в суспільному і культурному житті;

- штучна за політизованість української мови в Україні, внаслідок чого мова використовується як інструмент політичної боротьби та є предметом маніпуляцій;

- відсутність необхідної кількості якісних підручників, посібників, енциклопедій, словників, довідникової та іншої навчальної і наукової літератури українською мовою;

- втрата мовної ідентичності населення під час переїзду у великі міста і асиміляція їх у російськомовному середовищі;

– низький рівень володіння державною мовою серед представників національних меншин, що не дозволяє їм належно реалізовувати свої права та інтегруватися в українське суспільство;

– недостатній рівень задоволення національно-культурних та мовних потреб українців, які проживають за кордоном.

Патріотично налаштована, пасіонарна частина українського суспільства будь-якими креативними методами намагається укорінити в суспільстві думку про необхідність забезпечити панування державної мови у всіх сферах діяльності українців. Зокрема, боротьба зі штучним обмеженням видань (згідно з даними аналітичного огляду «Становище української мови в Україні в 2011 році», накладі газет, що виходять державною, становлять 30%, журналів – лише 10%), яке призвело до того, що розкладки преси вщерть заповнені російськомовною продукцією.

Активісти групи «И так поймут!» на Facebook перекладають українською меню кав'ярень чи маркування товарів у супермаркетах. Натрапляючи на принципово російськомовні сайти, одностудії починають писати листи в головні офіси компаній, зустрічаються з їхніми представниками, проводять переговори з менеджментом, подають заяви до служби захисту прав споживача та судових інстанцій.

Часто це закінчується перемогою – появою української версії вебресурсу.

Творці сайту «Пиши українською» (Balachka.com) мають на меті популяризацію нашої мови в інтернет-спілкуванні серед співвітчизників. І пропонують долучитися до акції, розмістивши на своїй сторінці один із банерів: «Пишу українською», «Тільки українською», «Тут спілкуються українською»... Їх охоче встановлюють у себе як вітчизняні блогери, так і сайти міських рад, музичних гуртів, форуми, торент-трекери, веб-видання, ба навіть туристичні агенції чи служби кур'єрської доставки.

Торент-голока «Гуртом!» ідентифікує себе як «сайт підтримки всього українського». Тут можна знайти не тільки вітчизняну музику та кіно, а й українськомовне програмне забезпечення та ігри, оцифровану друковану літературу та аудіокнижки, озвучені чи субтитровані українською іноземні фільми. Цікаво, що все це користувачам сайту – на сьогодні їх уже майже 300 тис. – не підносять на тарілочці із блакитною смужечкою. Вони самі беруть активну участь у творенні контенту. Ентузіасти оцифровують українські книжки, перекладають рідною мовою іноземні романи, комікси, ігри (зараз серед активних проєктів, зокрема, WarCraft та Fallout).

А головне – озвучують фільми українською. Саме завдяки гуртомівцям нею вже заговорили персонажі багатьох культових стрічок, серед яких – «Політ над гніздом зозулі», «Механічний апельсин», «Громадянин Кейн».

Наприкінці жовтня на сайті розпочали збір грошей на переклад наступних 11 фільмів – як старих («Самурая» 1967 року та «Приборкання норовистого» 1980-го), так і «свіжих»: наприклад стрічки «Викрадена-2», яку цьогоріч демонстрували в наших кінотеатрах російською. На професійну озвучку кожної кінокартини потрібно близько 2 – 3 тис. грн. Гроші на можливість подивитись кіно рідною мовою українці здають охоче.

Популяризують мову й за допомогою відповідної символіки на одязі чи наплічниках.

Ставлять «патріотичний одяг» і на конвеєр. Український магазин «Наш формат» пропонує майки «Спілкуюсь рідною», «Є мова – є нація», «Порву за мову», «Вчи українську» тощо. Чимало маленьких інтернет-крамничок продають футболки з буквою «І» та провокативними написами на зразок «Обережно! Українська мова»... Отож пропозицію породжує саме попит. Те, що від 2010 року кількість україномовних громадян невинно зростає (часто як вияв протесту проти русифікаторської політики нинішньої влади), як і їхні вимоги до врахування мовних потреб, уже є доконаним фактом, ігнорувати який неможливо. Тож, поки державні мужі за інерцією маніпулюють «мовним» питанням, а бізнесмени виправдовують вживання російської комерційною доцільністю, молоді українці вчаться відстоювати рідну мову своїми силами. І їм це вдається.

Ніколенко Євгенія Миколаївна,

курсант навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
юридичного документознавства навчально-
наукового інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент ***Красницька А. В.***

УЖИВАННЯ ЗАПОЗИЧЕНИХ ТЕРМІНІВ У ПСИХОЛОГІЇ

У різні епохи розвитку українська мова активно засвоювала слова з інших мов, адже жодна культура світу не розвивалася в ізоляції. Контакти народів зумовлюють мовні контакти. І тому контакти української мови з іншими мовами